

V sredo in saboto

izhaja in velja:

celo leto	5 for.	— kr.
pol leta	2 "	70 "
četrt leta	1 "	40 "

Po pošti:

celo leto	6 for.	30 kr.
pol leta	3 "	20 "
četrt leta	1 "	70 "

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznaniła

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat 8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; veče pismenke plačujejo po prostora. Za vsak list mora biti kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 44.

V Celovcu v sredo 14. junija 1865.

Tečaj I.

Cerkvena in državna enakopravnost in njuni služabniki.

(Dalje)

V poprejšnjem videli smo, kako da je katoliška cerkev gledé na národnosti skozi in skozi pravična in enakopravna; a mili Bog! ne tako vsi njeni služabniki, akoravno se s svojim katoliškim načelom kot njene verne in vdane sinove ponašajo. —

Poglejmo sedaj še nekoliko, kako da je z enakopravnostjo v državi, in sicer z ozirom na avstrijsko. Tudi država kot postavodajavna oblast imeti mora pravico in enakopravnost za svoje poglavitno geslo. Gre jej skerbeti, da, kjer državljani enaka bremena nosijo, naj še enake pravice uživajo. Le s pravico odvrtače od sebe vso nezaupnost; le ž njo pridobiva si serca svojih podložnih, njih darežljivost, ljubezen in radovoljnost, in ako je sila, njih žertovanja do zadnjega vinarja, do kervi. Le enakopravnost jo krepi v njenem notranjem jedru, kakor jej na vojnem polju daje serčnost in jo k zmagi vodi, ter jej čest in veljavo proti vnanjim zagotavlja. Kakor hitro jo pa vlada krene drugam, je že na napčni poti, sebi in državljanom v škodo in pogubo. To se je v Avstriji že večkrat pokazalo, bodi si že z nekdanim ponemčevanjem pod plaščem kerščanske vere in omike, ali s priljubljeno centralizacijo kot zagrinjalom civilizacije in svobode, ki pa v djanju vse ni nič drugega, kakor nemška hegemonija nad drugimi avstrijskimi narodi. K temu spada tudi madjarska dualistična stranka, ki ni nič drugega, kakor razcepljena centralizacija, in ki nič drugačnega sadu ne obeta, kakor nesrečna Bahova sistema.

Spoznavši, da s tem vozom politike se narod narodu zmirej bolj oddaljuje in zmirej bolj pod pot uhaja, velel nam je previsoki vladar oklicati oktobersko diplomo, ki nam zagotavlja novo življenje in gibanje, ter ustavno delavnost na podlogi enakopravnosti, poleg ktere naj bi vsi narodi mnogojezične Avstrije, kakor nosijo enaka bremena, tako tudi uživali enake pravice. Volja visokega vladarja je torej, da se po mnogih britkih nezdodah in skušnjah razhrebana Avstrija zopet ukrepi, naj bi ne bili nekteri vekomaj obsojeni samo davke plačevati, kri prelivati in podloga biti ptujčevi peti; temuč naj bi, kakor Nemec pod svojim hramom, tako Slovan pod znovič ozelenelo lipo v miru in v zadovoljnosti preudarjal in pretehtoval potrebne preuredbe na blagor in srečo svoje domovine. Zraven njih pa naj bi niti Madjarji, niti Talijani, niti drugi narode cesarstva kratkimalo nič prikrajšanja ne terpeli. Vsi naj bi si med sebo prijateljsko roko podali, in se v ljubezni med sebo objeli. Tako, bi s to zvezo ali federacijo zares „z zedinjenimi močmi“ pripomogli utrditi nekdano slavno Avstrijo.

To je ne le volja, ampak je postava presvitlega vladarja. — Slava mu! Ta postava spolnuje se celo

pri najviših vladah. Presvitli cesar sami se s slovenskimi kmeti pomenkovajo slovenski, jim zagotavljaje polajšanja. Sedaj pride ta, sedaj drugi oglas, naj bi gg. uradniki slovenske slovнице v roke vzeli in tako naredove zaželene peticije spolnovali. Ali — vsi oglesi, vsa priporočila ostajala so do sedaj večidel na papirju, v djanju pa njih sadu skorej nič ni videti. Je li morebiti kak skrivni komentar, skrivno porazumljenje zopet tega krivo? — Jaz ne vem. To pa dobro vem, da Slovenci in menda z nami vsi Slovani v Avstriji nimamo zoper to nič ugovarjati, ako, kakor v katoliški cerkvi latinski, tako v Avstrijski državi nemški jezik kot zveza med vlado in uradnimi velja. Ali uradnije naj bi vendar vsaj s svojimi ljudmi znale se slovenski pomenkovati, naj bi županom in kmetom po slovensko dopisovale, ž njimi slovenske zapisnike delale in jim slovenske odloke dajale. Ravno tako naj bi županije uradnijam slovenske vloge polagale, od njih slovenskih rešitev zahtevale in se med sebo po slovensko pogojevale. Ali — ni ne tega, ne unega! Vprašam: kdo pa je tega kriv? Ne morejo se izgovarjati niti županije, niti uradnije. Vse povsod je privajeno stari kiti in staremu kopitu. Župani, dasitudi slovenski veliko bolje znajo kremljati, vendar le, sebi in nemščini na sramoto, v nemščini čičkarijo, češ, da le nemščina je za v pisarnice, le nemščina za take gospode in elite, ker nemščina je „nobelj“ in ž njo se prehodi ves svet! Slovenščina jim je sovski krič in k večemu za neumne „paure“ po Kranjskem ali še sem ter tje po Gorotanu in po doljnem Štajerskem. Ali bote torej kmetje že vendar enkrat spregledali, da ti možje nemške omike niso vaši prijatli, ker niso domoljubi, ker vaše najdražje svetinje, vaš jezik, zametujejo, vašo narodnost zaničujejo, in tako rekoč tajé, da ste, ter po tem takem nikakor niso vredni vašega zaupanja? Ako si pri novih volitvah počete sami pomagati, potem tudi molčite in terpite, ako so žulji vašega jarma čedalje hujši; zakaj sami se vpregate vanj — volenti non fit injuria! — ne godi se vam krivica, kajti jo sami hočete. Zato čujte! — vigilantibus jura!

(Konec pride.)

Državni zbor.

Tudi zbornica je imela o binškoitih počitnice, in sicer od 1. do 8. junija. Gotovo jih jej je vsak iz serca privoščil. Saj so se poslanci celo zadnje dni še prav živo pogovarjali o tistem odboru, ki ima preudarjati, kako bi se popolnoma preuredili zemljiščini, hišni in vsi drugi neposrednji ali direktni davki, ali naj ostane še po sklepu sedajnega širjega zbora in izvršuje svoje naloge, ali pa naj precej neha. Znano je, da se je zbornica za podaljšanje izrekla, zlasti ker je nje pervosednik s tako tehtnimi (!) besedami to priporočal. Še je bila odobrena tudi postava za punciranje zlatnine in srebrenine, po kateri se bo zanaprej

le kolikana ali štempljana prodajati zamogla. — Po počitnicah pa so se v četrtek, t. j. 8. t. m. zopet snidli. Pervo, kar so tu zdaj zvedeli in mi drugi državljani ž njimi vred, je to, da je finančni minister zbornici novo posojilo predložil. Tirja pa v vsem skupej nič manj in nič več kakor 116,856.277 gld., naj se mu dovoli, da jih na posodo vzame. Nihče ni tega pričakoval, zlasti ker se je na zbornične sklepe gledalo, naj bi si jih ministerstvo k serca jemalo in kolikor največ mogoče shranovalo. Nič ne pomaga! G. Plener potrebuje zdaj koj, kakor riba vode, 53 milijonov, družih 63 milj. pa, če državnih dober ali posestev in rudnikov prodati ne bo mogel. Kje neki bo te denarje na posodo dobil, to nam je neznano. Številke si je sicer dobro uravnal, ali vse to je večkrat zamotano! 33 milijonov gld. je še od pretečenega leta dohodnina manj znašala, kakor pa je bilo postavljeno. Dolg na davku znaša še zdaj 19 mil. gld., dasiravno so si dotični uradi veliko prizadeli in mnogo mnogo rubili, da spravijo davek skupej. Tako! Kaj bo? Zdaj se bo najprej zbornica o tem posvetovala in najberže spet marsiktero toplo ministru povedala, ali naposled mu bo prej ko ne — vse dovolila. Vendar naj bi pa že resno misliti začeli, kaj bo s tako ubožnimi financami, zlasti ker je vse že z davki preobloženo in nam je nova kupčijska pogodba pred durmi. Videant consules! Pomorskemu društvu „Lloyd“ je zbornica do olila 2,000.000 gld. v podporo. —

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele notrajno-avstrijske.

Iz Celovca. Bili so časi, ko so rojeni Slovenci iz bogoslovskega seminarija v Celovcu nastopili duhovsko službo na Slovenskem, pa še slovenskega brati niso znali! Zdaj je vse boljše, — zdaj se gg. bogoslovci lepo vadijo tudi v slovenskem jeziku. Tudi letos je bila poskušnja in 3. t. m. so ti gospodje očitno pokazali, kako so se vadili v slovenski zgovornosti. Prišli so jih sami premilost. knezoškof poslušat. Govorilo je 6 bogoslovcev, med njimi sta le dva rojena Slovence, uni 4 so Nemci, pa eden med njimi se je že v Ljubljanskih latinskih šolah slovenskega učil. Po dokončanih govorih so milost. knezoškof poprijeli za besedo in jim mično in jasno dokazovali, kako pametno in dobro ravnaajo, da so se učili slovenskega jezika; tako morejo služiti po nemških in slovenskih krajih in enkrat se oglasiti za nemške in slovenske tare. — Da bi to sprevideli vsi učenci in se vsi že v latinskih šolah poprijeli slovenskega nauka? Gospodu špiritualu, Dragotinu Dürnwirthu, ki se je toliko trudil in prizadeval s slovenskim podučevanjem, bodi čest in hvala pred celim svetom! —

V nedeljo, nam je spet dež pomočil. Nadjamo se, da ni bilo nikjer hude ure s točo, kakor hinkoštno saboto, ko je toča v Vetrinjski fari in še dalje vse pobila. Sicer pa je tukaj žito, hvala Bogu! lepo. —

Iz železne Kaple. F. F. (Razne novice o slovenščini. Cerkev sv. Lenarta.) Slovenci imajo povsod to nesrečo, da so se jim skorej vsa mesta in vsi tergi ponemčili. Tako je tudi naš terg, sicer okoli in okoli obdan od samih in terdih Slovencev, — terg naš se je pa vendar le skorej ves poptujčil. Nočem preiskovati, zakaj in kako se je to godilo, — pustimo žalostne minule čase, pogledimo v sedajnost, pogledimo posebno v bodočnost, ki se nam veselejša obeta. Osnovale se je tukaj bravno društvo, ki se imenuje

„kasino;“ najdeš pri njem veliko časnikov, med njimi tudi nekaj slovenskih, kar se poprejšnja leta ni zgodilo nikoli. Slava gg. družnikom, posebno predsedniku, g. žl. Pancu! — Imeli smo 1. maja letošnji prvi sejm, kateri je bil sicer prav slab, pa za našo slovensko reč kaj imeniten in vesel. Iz slovenskega Gradca je namreč prišel nek bukar in prinesel na terg nekaj slovenskih knjig. In glejte, dobro jo je zadel; precej svojih knjig je med gorjance in tudi poljance razprodal. Lepa hvala temu gosp. bukarju! Želimo, naj bi se to vselej zgodilo; prišli bojo gotovo za kmete boljši časi, ko ne bode za denar tako terda, in tedaj jih bojo še rajši in še več kupovali. Posebno bode mikalo kmete kupovati take knjige, ki so za nje pripravne, kakor so: „Umno kmetovanje“, „Vertovčeva kemija“, „Vertnar“, „Čbelarček“ itd. Pametno besedo je spregovoril prost kmet o tej priložnosti: „Kaj pomaga, da nam naznanja velika pratika toliko lepih slovenskih knjig, ko bi dobro bilo, da bi sam šel v — Ameriko po nje.“ Naj se skorej zboljša kupčija s slovenskimi knjigami! — Tudi od naše šole čujem veselih glasov. Ravnopravnost obeh jezikov je dobila letos več veljave in slovenski jezik več prostora v šoli. Ni torej bilo zastoj, da so zastran slovenskega jezika nekteri kmečki farmani do gosp. fajmoštra posebno prošnjo vložili. Kdor terka, najde; hvala in slava g. fajmoštru, da za vse svoje farmane tako zvesto skerbijo na vse strani in da tudi Slovencev ne zabijo! — Kar pa še težko pogrešamo in željno pričakujemo, je to, kar so lanske „Novice“ v 35. listu omenile. V sosednji Belski srenji slovenski jezik še ni sprejel svojih svetih pravic, še se more umikati tuji nemščini. Pa gosp. župan in gg. odborniki so vneti Slovenci; le samo to je omilovanja vredno, da se v poprejšnjih nemškutarskih šolah niso učili slovenski brati. Zdaj se pa pridno vadijo in bojo gotovo poravnali, kar so poprej zamudili. Le spoštujmo svoj materni jezik, učimo se ga pridno in postavimo ga na zaslužno prvo mesto. — Preden sklenem, moram še nekaj v misel vzeti, o čem se pogostoma govori. Tam na koroško — štajerski meji proti Zolepahu stoji podružnica sv. Lenarta. 4—5 krat v letu se tam obhaja božja služba in snide se vselej ljudi sila veliko. Tu je hiša za cerkvenika ali mežnarja že vsa na kupu, da je že nevarno vnjistanovati. Apno in dilje so dorežljivi farmani že pred dvema letoma pripravili, — zdaj se pa cela ta zidarija ne premakne dalje. Reč je sila potrebna, da se kaka nesreča ne prigodi in da pripravljene reči škode ne terpijo. Da bi se skorej pomagalo na pravem mestu, lepo prosimo! —

Iz Belkštajna. (Slovenščina in okrajni urad v Belace. Perava.) Belaški okraj šteje nad 24.600 stanovnikov v 1 mestu in 161 vaséh. Med temi je čez 8.000, tedaj ena tretjina Slovencev. Z okrajnim uradom v Belace je pa tudi združena preiskovavna sodnija za Terbiški, Podkloštarski in Rožeški okraj, t. j. za okraj od više nad 26.800 Slovencev. Pri tem okrajnem uradu pa so ti-le uradniki: okrajni načelnik, 2 adjunkta, 1 aktuar, 1 zemljiščin knjigovod in 3 kancelisti. Ti vsi so terdi Nemci in ne znajo slovenski. Le en sam diurnist, ki je preiskovavnemu sodniku pridjan, govori slovenski jezik, pa tudi le tako, kakor se ga je otrok pred blizo 20 leti v svojem rojstnem kraju privadil. — Pri davkariji je 6 uradnikov in 1 praktikant. Med njimi je samo 1 Slovenec, namreč en pomočnik (asistent), pa tudi temu je menda za slovenščino toliko mar, kolikor

za lanski sneg. Okrajni načelnik nam sicer ne žali narodnosti z nobeno besedo, pa da bi nam zelo prijazen bil, od tega pa tudi nič ne vem povedati.

Da ima naš okrajni urad popolno nemški značaj; da od onod ne moremo slovenskih dopisov pričakovati; kako s pravilom: jednake pravice za vse narode, stoji, to, častiti bravec, lahko iz mojega pregleda sprevidiš; zatorej kaj več o tej sitni reči zamolčim. —

Komej četert ure na vzhodni strani od Belaka zagledaš cerkev z dvema belo-rudečema zvonikom. To je romarska cerkev sv. Križa na Peravi. V 9. zvezku „Večernic“ je popisal g. J. Parapat z živo besedo cerkev in prečudni začetek božje poti na Peravi. Jaz bodem samo o slovenščini govoril. Na Peravi sta dva gg. duhovnika, oba Slovence, posebno pa je kaplan, g. Čibašek, prav verli rodoljub. Vsako nedeljo se v cerkvi sv. Križa pri prvi sv. maši evangelj tudi v slovenskem jeziku bere. Ali bi ne moglo biti, da bi se pred prvo sv. mašo ali potem tudi slovensko pridigovalo? — V Belace je mnogo poslov slovenskega rodú, ki gotovo nemške pridige dobro ne zastopijo; v mestni cerkvi pa ni nikoli slov. pridige. K mašam na Peravo hodijo ob nedeljah in praznikih zelo radi Slovenci iz bližnjih vasi, v postu pa celo iz daljnjih krajev, iz ziliške doline. Vsi ti morajo brez dušne hrane, brez pridige biti! Če pomislimo, v kaki časti imajo Slovenci cerkev sv. Križa, s kako gorečnostjo se tam zbirajo, kako bi na tako čisljanem kraju božja beseda v domačem jeziku serca ogrevala, pač gorko želimo, da bi se na Peravi vsako nedeljo ali vsaj večkrat v letu, posebno pa v postu, tudi slovensko pridigovalo. Morebiti pa se naša gorka želja popred izpolni, kakor mislimo. Saj sta gotovo zavoljo romarjev na Peravi dva duhovnika, kajti fara šteje le okoli 300 duš. Brez zamere!

Iz Tersta. V. (Košek marsikterih reči). — V teržaški okolici, skorej eno uro dalje od mesta proti južni strani, je na zalem berdu ob jadranskem morju, kjer ima od nekdaj tudi teržaško-koperski škof odločeno mu posestvo s hišo, neka vas, ki se je že od starodavnih časov zmirej klicala le Škedna, ali prav za prav Šćedna, *) in nikdar drugači. Ne morem se tedaj vjemati z nekimi gospodi, ki terdijo, da se mora zdaj pisati in izgovarjati le Skedenj, ker mislim, da to nikakor ne gre, in da sploh ni pravo ali vsaj pametno, prenarejati imena kake si bodi vasi ali mesta. Bilo bi presiljeno prizadetje za slovenstvo, in pa po nekakem neprizanesljiva prederznost, ko bi se hotlo kaj tacega terditi in braniti, vsaj kakor se meni dozdeva. Postala bi gotovo prevelika zmešnjava, pa — brez potrebe. Tukajšnji Slovenci ne poznajo vasi Skeden, ampak le Škedna (Šćedna), in težko bi se kdaj navadili izgovarjati Skeden. Če je res tam nek kraj, ki se mu je reklo „Skedenj“, pa kaj za to? Saj tudi ime Terst izvira po mojem mnenju, kakor sem bil skušal dokazati že leta 1852 v nekem koledarčku, iz besede terg, in to mesto se je nekdaj prej ko ne klicalo slovenski ali slovanski po besedi od tiste izpeljane: Teržišče (serbsko-ilirski Teržište, ali celo morebiti Tergiste, latinski Tergeste in Tergestum, italijanski pa po tem Trieste), to je, mesto, kjer se

*) Tudi med Slovenci se čuje izgovarjati č in ć (tje), rayno kakor v serbsko-ilirskem jeziku. Ostro se izgovarja n. p. v besedi hlače, mehko pa v besedah plaća (platja), neće (netje) i. t. d. Zakaj bi tudi mi v tem ne posnemali Serbo-Ilircv, in rabili tedaj č in ć, kedar je treba?

teržuje. Ali bi neki zategadelj imeli reči slovenski Terg, Teržišče i. t. d. ne pa Terst? Čudim se pa, zakaj da ti gospodje nočejo, da se raji piše in izgovarja Skedenj namesto Skeden, čeravno ni pravo ne eno ne drugo. Kaj neki pomenja beseda Skeden? Nič! Naj se tedaj tudi v prihodnje izgovarja in piše Skedna ali bolje Šćedna. — Uni dan sem se osebno prepričal, da tudi v Rojani, kakor v Verdeli in v Šćedni se otroci prav lepo učé z velikim trudom učitelj in učiteljice. Tista je sicer Teržačanka in njen jezik je prav za prav italijanski; govori pa vendar tudi dobro slovenski in bere rada slovenske knjige in liste. Temu se tudi ni skorej čuditi, saj ni pač nič novega, da se Teržačani, zlasti ženske, prav lahko slovenskega jezika nauče, in ga tudi radi govore, kedar koli se jim podaja priložnost (škoda, da je v šolah nimajo!). To me zopet ob enem nekako silí, misliti na nepozabljivega mi fajmoštra Tognana (Tonjana), tudi Teržačana in Italijana, ki je najrajše in pa tako lepo pridigoval slovenski (pri sv. Antonu v Terstu), da so se vsakokrat Slovenci tukajšnje okolice od vseh krajev shajali, da ga poslušajo. — Da bi se Slovenci v pogovorih imeli vikati, kedar ni med njimi razmere take, da se imajo tikati ali si „ti“ reči, n. p. med otroci, prijetli in zrodniki, noče še v glavo nekterim ljudem starega kopita. „Kaj neki tudi dekla bo svoji žlahtni gospodinji „vi“ rekla? Kaj še! To je sirovost, dejo. „Zakaj neki pa vikajo pravi Italijani, Francozi in Angleži, ki so vendar omikani in izobraženi narodi?“ jih vprašamo. Celó neka slovenska učiteljica je onda za zlo vzela, da jo je nekdo vikal. Čudno; vsaj ravno učiteljice in učitelji bi morali najbolje vedeti, da vikanje ne dokazuje sirovosti, ampak da je tudi našemu slovenskemu narodu prav vrojeno; da onikanje je nemškega izvira in da ga že moramo enkrat popustiti. Da je pa tudi nam Slovencem vikanje prav vrojeno, pričajo že otroci slovenskega naroda, ki še ne vedo, kaj se pravi nemškutariti. Prišedši pred nekimi dnevi v Rojano, prašal sem dečka, ki ima skorej sedem let, kje da je gospod J. . . .? „Le tam pozvonite“, mi je odgovoril. Pa saj na Korškem Slovenci sploh vikajo, kakor sem se sam prepričal. Naj le tedaj vikanje povsod prihaja v navado. (Konec prih.)

Dežele trojedine kraljevine.

Zagreb. Delajo se že priprave za volitev poslancev. Od madjaronske stranke je pa zdaj vse tiho. Ktera dozdajnih strank bode močnejša, se še za gotovo povedati ne more, zlasti ker so tudi vladini možje nekako potihnil. Blagoslovi Bog, da bi nastopili pravo pot, tisto pot, ki pelje k vzajemnemu porazumljenju, k blagostanju skupne države, posebno pa k sreči in slavi avstrijskih Slovanov! „Bodi vam postava — orožje, svoboda pa — cilj in konec vašega delovanja!“ — 9. zvečer se je strašna nesreča pripetila. Nek Lamberger je napravljval umetni ogenj, po naključbi pa se je smodnik vnel in veliko škodo napravil. Tudi nekaj ljudi je konec vzelo, nekaj pa jih je ranjenih.

Dežela ogerska.

Cesar se je pretečeno saboto iz Buda-Pešte zopet na Dunaj vernil. Tudi nas veseli, da so ga Ogri toli sijajno sprejeli in mu toliko čast skazovali, nadja se, da nastane kmalo boljša prihodnost ne samo za Oggersko, ampak tudi za celo cesarstvo, in da je dozdajnemu „čakanju“ odklenkalo. Ali kar je pa naše

veselje nekako kalilo in ga še kali, je to, da od vseh svečanosti in mnogobrojnih deputacij na naše uho ni nič drugega odmevalo, kakor neprenehani „eljen“ — klici, „čardaši“ in „Rakoci-marši!“ *) Kar nič pa nismo slišali od Slovanov, Nemcev in Romanov! Kje, za Boga! so ostali ti? To nam res veselje naše greni, zelo imamo vse madjarsko početje na sumu in se bojimo, da nastopijo v resnici dualistično pot, ki se nam in vsem Slovanom ne zdi rešivna, ampak pogubivna. Vendar pa, ker je cesar sam o ogerskih narodih govoril, nadjamo se, da ni še dualizacija „fait accompli“ t. j. kri in meso postala in da je še pravo pot nastopiti mogoče. — Dekret za odpravo vojaških sodnij je že podpisan in bode neki te dni oklican. Govori se tudi, da bodo še ta mesec volitve za prihodnji zbor napovedane, in da bode jeseni cesar sam zbor odperl ter mu kraljeve predloge naznanil. Vsaj s takim namenom se je tudi pred svojim odhodom poslovil. —

Ptuje dežele.

Serbska. Serbi so pretečene binkošne praznike v Topčideru sijajno slavili petdesetletni spomin, ko jim je l. 1815 knez Miloš Obrenović vojsko s Turki napovedal in jih potem rešil težkega turškega jarma. Vse je bilo živo in veselo, verstile so se gostije z vesellicami, popevanjem narodnih pesmi in vzajemnim naduševanjem. Razdelile so se tudi spominske svetinje trinajsterim možem, ki še živé od takratne Miloševe vojske. Pervi, ki jo je prejel, izročil pa jo je knezu Mihajlu, rekši, da se njemu kot sinu junaškega Miloša najbolj spodobi, za kar se on serčno zahvaljuje in obljubi, da bode po očetovih potih hodil in na vse strani skerbel za mili serbski narod. — O pomembni te petdesetletne svečanosti povemo drugikrat kaj več. —

Pruska. Razpertje med zborom in ministri je čedalje večje. Napete so že tako zelo strune, da bi bilo veliko čudo, če skorej ne popokajo. Zbornica je zavrnila vladin predlog o vojaški reorganizaciji ali novi uredbi vojakov, za kar se že tako dolgo pulijo in pričkajo. Bismark si je prizadel vse — z lepa in gerda, — da bi poslanec preongavil, pa zastoj. Celo dvoboj je zdaj poslancu Virhovu napovedal, češ, da ga je razžalil, ker mu je resnico že tudi tako rekoč prav v zobe povedal. Bismark, vladni mož, se hoče biti in tako zgled zapustiti, naj se koderkoli ministri, če drugače ne morejo svojim predlogom veljavnosti zadobiti, bijejo in borijo — zavolj razžalitve časti Deleč smo že! s poslanci! Dvoboj je prepovedan po kazenskih postavah, Bismark pa ga hoče vpeljati in ž njim svojo čast rešiti. Samo po sebi se že razumeva in se je tudi zgodilo, da poslanci in tudi g. Virhov niso hotli v to dovoliti.

Francoska. Cesar se je 10. t. m. v Pariz vernil. Res se je tudi že zelo mudilo. „Rudečega“ princa drugo prošnjo za odpust je sprejel. Rešeni so ga tedaj, pa, Bog ve, za kako dolgo? V Mehiko gre 15. t. m. 3000 mož, prihodnjega meseca pa 5000. Težko bodo veliko zdali, ker Juarezova stranka neki zmirej močnejša postaja. Ne meljejo še sicer cesarski zadnje moke, ali javljne bo kaj s cesarstvom. — Jugovskim ladijam je prepovedan vhod v francoske luke, ravno tako tudi v angleške. — Sloviti državnik in zgodovinar Thiers je spet v postavodajnem zboru svojo bistrumnost in učenost sijajno pokazal, ko je sedanje

*) Kdor je pri kaki posebni priložnosti v Pešti bil, videl je, kaj in kako Madjarji znajo! Vred.

žalostno stanje državnih financ tako izvedeno in natančno razlagal, da ga je celó velika večina njegovih nasprotnikov pazljivo poslušala in mu prav dajala. Rekel pa je pomenljive besede, ki naj bi si jih tudi drugod zapomnili, da, če se sicer pri družih rečeh in zadevah dajo pregreški popraviti, to pri financah ni več mogoče, ako se lahkomiiseljno ž njimi ravna in vedno slabše gospodari. Konec vsemu temu ni nič drugega, kakor da mora vse na boben priti!

Amerika. Johnson je oklical amnestijo. Izvzeti pa so vsi viši in bogatejši jugovski puntarji. To je huda! — Minister Seward je že toliko okrevljal, da že hodi po službinih opravilih. Sin njegov pa bo težko ozdravel. — Davis je neki kaj hudó vklenjen. Najbolj mu zamerijo, ker so ga v ženskih oblačilih vjeli. Prej pa so ga slavili na vsa usta, kakor šen vitez da je. Kako nestanovita je sreča! —

Razne novice.

*) S sv. Višarij se nam naznanja, da je gori čez in čez že vse kopno in da že vse tudi prav lepo zeleni. 29. maja bi se bila pa kmalo velika nesreča prigodila, pa hvala Bogu in Devici Mariji! odvernila se je od slovečega božjega pota. O 1/23 popoldne je v kerčmo vdarilo, pa k sreči so ogenj hitro pogasili. Zraven dimnika je šla strela v streho, je razcepila in zasmodila šparovec, raztergala planke (paž), šla v prvem nadstropju od severja proti jugu in potem v spodnjo kerčmarjevo izbo zraven peči. Nikomur se pa ni nič hudega prigodilo. Ogenj je bil koj pogašen. Ali škoda bi bila lahko kaj velika, zlasti ker sedajni časi niso ugodni, da bi bili mogli spet toliko pozidati, saj povsod ljudje tožijo, da denarja ni. Dohajalo pa je dozdej na sv. Višarje še precej ljudi. —

*) G. dr. Issleib pride za vrednika našega vladnega lista „Celovčanke.“ „Novice“ mu voščijo „srečno pot!“, teta „Triesterica“ obžaluje na vso moč njegov odhod iz Kranjskega, tukajšnja „Draupošta“ pa ga napoveduje v svojem zadnjem listu takole: „Den Slovenen Kärntens drohet eine grosse Gefahr! Ein bekannter Slovenenfresser und Militär-Eskorten-Verfasser beehrt uns in nächster Zeit mit seiner Gegenwart; er soll eine Abhandlung unter der Feder haben, welche darthut, wie die Slovenen am besten — ob gebraten, geröstet, gebacken oder in der Sauce vertilgt werden können! — Kärnten ist gerettet! — Mi tega ne verjamemo, da je res takšen, pa se ga tudi kar nič ne bojimo.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Umerl je č. g. Anderwald Ign., zač. kanonik v Gospej sveti. R. I. P.!

Družba sv. Mohora.

Zal. 1865 ste dalje plačali dekaniji Hoška in Ptuj ka.

Loterija.

Gradec: 36. 6. 24. 73 18.

Dunajska borska 13. junija 1865.

Bankine akcije	801
Kreditne	108
London	108.70
Novi zlati	5.16 1/2
Srebro	106.75